

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 9. rožnika 1876.

List 23.

Je-li pobožnost k presv. Sercu Jezusovemu dogmatično prava, in kaj je njen pravi predmet?

(Konec.)

Krajša in bolj naravna je razlaga bogoslovcev druge verste. Oni se bolj ozirajo na hipostatično zvezo med večno Besedo in Človekom-Kristusom in zato terdijo, da v prvi versti častimo pravo, resnično, telesno, živo Serce včlovečene Besede, kot del njegove človeške narave. Toraj prav tisto Serce, ki je zaradi nas prenašalo veliko žalosti, iz kterega so tekle kervave znojne kaplje, katero je prebodel rimski vojak Longin. Glavni vzrok in nagib pa je vsakako Jezusova neizmerna ljubezen, ktera se nam kaže v njegovem 33letnem bivanju na zemlji, katero nam je posebno pokazal na križu, ter ko nam je zapustil svoje telo v našo dušno hrano. Da bi to ljubezen vedno bolj in bolj preiščevali in sebi na korist obračali, to je namen naše pobožnosti. V nauku se mora toraj, kakor pravi učeni Perrone, strogo ločiti predmet od nagiba, v djanji pak se mora oboje strinjati; kajti le predmet združen z nagibom nam dá še le popolno idejo toliko važne nabožnosti. Ker se Cerkev sama, kakor je že omenjeno, še ni določno izjavila, kaj je neposredni predmet pobožnosti, in ker ni niti prvega, niti drugega mnenja zavržla; kajti nobeno ne nasprotuje dogmatičnim resnicam, ker vsi bogoslovci terdijo, da se tudi pravo Serce mora po božje častiti: nastane vprašanje, kateri bogoslovci imajo bolj prav, kateri imajo več in bolj tehtnih razlogov? Ker se pa to zamore dokazati le iz pozitivnih dokazov, treba je, da nekoliko natančneje pregledamo izjave o tej reči, in sicer od onega časa, odkar se je bil prikazal Zveličar Mariji Alakok, odkar ta pobožnost ni zanimala več posamnih oseb, marveč cele dežele, ljudstva. Samó ob sebi se tudi umeva, da naj večji veljavo imajo izjave rimskega prestola, zato se bomo tudi na té najbolj ozirali.

Pred vsem se sklicujejo Jungmann in drugi na knjigo, ki jo je izdal jezuit Croiset l. 1691, o kateri je Marija Alakok sama rekla, da bode veliko pripomogla k razširjanju pobožnosti. V njej pravi pisatelj, da „posebni predmet“ in „glavni nagib“ pobožnosti je ljubezen Jezusova do ljudi; Serce pak je le njen simbol. Toda po vsi pravici opazuje dr. Leitner, da omenjeni pisatelj ne loči strogo predmeta od nagiba, marveč rabi oboje v istem smislu; in kdor bi hotel iz njegovih besedi dokazati, da neposredni predmet je ljubezen, Serce pa le njen simbol: moral bi doslednje terditi, da so si ljudje ta simbol samovlastno izvolili, in da se v tem

slučaji nikakor po božje ne časti. To pa bi bilo zoper vero: kajti Serce Jezusovo mora se v vsakem slučaju po božje častiti, kar tudi oni sami pripoznajo.

Dalje se sklicujejo na knjigo, ki jo je izdal jezuit Galliffet leta 1726. V njej res terdi pisatelj na nekem mestu, da je neposredni predmet pobožnosti k sv. Sercu Jezusovemu njegova ljubezen, nečeljivo sklenjena s Sercem samim. Akoravno bi se dal ta izraz rabiti za njih mnenje, so pa druge izjave naravnost nasproti. Takó piše na drugem kraji, da glavni, neposredni predmet je pravo Serce Jezusovo, in dokaže to iz besedi, ki jih je govoril Gospod sam Mariji Alakok. Besede: *Aspice cor meum* (Poglej moje Serce), takó dokazuje, pomenjajo predmet, kteremu na čast naj se ustanovi posebno češenje; daljne besede pa: *Cor illud tanto amore succensum* (Ono tolike ljubezni goreče Serce), zaznamnujejo vzrok, zakaj hoče, da naj se ravno Njegovo Serce časti, in ne kak drugi del: zavoljo ljubezni.

Prestopimo zdaj na bolj važne izjave, na določila papežev samih, in oglejmo si jih nekoliko natančneje. Pervo papežev določilo je od Klemen XIII l. 1765, s kterim se je dovolilo nekterim cerkvam posebno opravilo in maša na čast sv. Serca Jezusovega. Poglavitne, za nas pomenljive besede tega dekreta, ki ga je s papeževim potrdilom izdala kongregacija sv. Obredov, so: „*Instantibus pro concessione Officii et Missae sanctissimi cordis Jesu plerisque episcopis regni Poloniae, Congregatio ss. Rituum, probe noscens, Cultum Cordis Jesu jam hodie esse per omnes fere catholici orbis partes... propagatum... simulque intelligens, huius Officii et Missae celebratione nihil aliud agi, quam ampliari cultum jam institutum et symbolice renovari memoriam divini amoris Christi... annuendum censuit precibus Episcoporum...*“ (Mnogim poljskim škotom prošečim dovoljenja posebnega opravila in maše na čast presv. Serca Jezusovega, je kongregacija sv. Obredov to dovolila, dobro vedé, da je pobožnost k sv. Sercu Jezusovemu že zdaj skoro po vesoljnem katoliškem svetu razširjena, in da posebno opravilo in maša ne vzrokuje drugega, kakor da se še bolj razširi že vterjena nabožnost in se simbolično opo navlja spomin božje ljubezni Kristusove.)

Jungmann in drugi se sklicujejo v dokaz svoje terditve na zadnje besede dekreta, namreč na besede: *symbolice renovari memoriam divini amoris Christi...* in sklepajo iz njih, da prvi predmet pobožnosti je ljubezen (*amor Christi*), serce pak je le znak, simbol. Toda kako neresničen je ta sklep, prepričamo se, če se ozremo na povod in namen dekreta. Prosili so namreč poljski škofje za posebno mašo in opravilo na čast Jezusovega Serca, in rimski prestol jim je tudi dovolil z ravno omenjenim določilom, ter tudi pristavil namen, zakaj se jim dovoli, da bi se namreč simbolično ponav-

ljal spomin Jezusove božje ljubezni. Po pravici toraj vpraša Francelin: „S čim naj se ponavlja spomin Kristusove ljubezni? Z ono pobožnostjo sv. Serca Jezusovega, odgovori nam dekret, ktera je bila že takrat razširjena po vsem katoliškem svetu. Kaka pobožnost pa je bila razširjena takrat, ali pobožnost pravega, resničnega Serca Jezusovega, ali pa Serca v prenesenem, nepravem smislu? Gotovo se je do takrat častilo le pravo, resnično Jezusovo Serce, kar nam svedoči tudi sami poljski škotje. Kajti oni sami pravijo med drugim, da prosijo mašo in pravilo na čast sv. Serca ne v prenesenem, ampak v pravem, naravnem smislu, kakoršen je naj blažji del Kristusovega telesa: *de corde non translata sunt, sed in propria et nativa significatione accepta, videlicet ut pars est corporis Christi nobilissima*. — Če je toraj kongregacija mašo in opravilo dovolila zato, da se že dozdaj takó razširjena pobožnost še bolj razširja, in če se je dozdaj častilo pravo Serce: je čisto očitno, da je ona dovolila pobožnost pravega, živega, resničnega, ne pa simboličnega Serca Jezusovega. Če pa je temu takó, potem nam besede: *symbolice renovari memoriam divini amoris Christi* — nikakor ne povedó, da je ljubezen prvi predmet pobožnosti, marveč da je ona le naj večji, naj prvi nagib, zakaj častimo ravno Serce.

Drugi, preimennitni dokaz naše pobožnosti imamo v nekem pismu Pija VI in v njegovi buli „*Auctorem fidei*“. — Znano je, kako žalostne posledke za katoliško Cerkev je imel janzenizem, takó da pod njimi (nasledki) še zdaj zdihuje. Podpirali so ga vladarji in vladike, celo janzenističkim nazorom vdani Ricci, ki je sklical zbor v Pistojo — l. 1786. V tem zboru, čigar glava je bil ravno Ricci, so bili zavergli tudi češenje sv. Serca Jezusovega, ker so terdili, da pobožnost k Jezusovemu Sercu je nova, kriva, ali vsaj nevarna pobožnost, češ, da častilci sv. Serca in drugi ne pomislijo, da se meso Jezusovo, ali le en del ali pa tudi cela človeška narava v Kristusu ločena od njegove božje narave ne sme po božje častiti. Na to zmoto pa so papež pisali posebno pismo Ricci-ju, ki je bil že prej sam zavergel pobožnost sv. Serca ter so v buli „*Auctorem fidei*“ zavergli zmoto Pistojskega zbora. V pismu pravijo papež, da se je rimski prestol že dosti natanko izjavil, kaj je pravi namen pobožnosti sv. Serca: „*Sancta sedes satis declaravit, quo substantia illius devotionis spectet: ut in symbolica Cordis imagine immensam caritatem et effusum amorem divini Redemptoris nostri meditemur et veneremur*.“ (Sveti prestol se je zadostno izjavil, kaj namerava ta pobožnost: da namreč v simbolični podobi Serca premišljujemo in častimo preveliko ljubezen našega božjega Rešenika.) Cisto očitno je toraj, da tu ni govorjenje v predmetu nabožnosti, kakor terdijo nekteri, marveč le o njenem cilju in namenu, kar nam svedoči izraz: *quo spectet* (kaj namerava), ne pa: *quid sit* (kaj je). — Še bolj pomenljive pak so besede, ktere imamo v buli, s kterimi so papež zavergli navedene krivične besede Pistojskega zbora, o češenju sv. Serca, kot „zvičajne in žaljive za častilce; in zakaj? ker k bistvu pobožnosti nikakor ne spada češenje Serca Jezusovega, ločenega od njegove božje osebe, marveč verniki časté Njegovo Serce takó, kakoršno je, namreč Serce božje osebe, s ktero je neločljivo združeno; Serce, ki mu čisto tako gre božje češenje, kakor tri dni v grobu ležečemu z božjo naravo sklenjenemu truplu Jezusovemu. *Fideles Cor Jesu non adorant cum separatione vel praecisione a divinitate, dum illud adorant ut est Cor Jesu, Cor nempe personae Verbi*. Bolj jasno in točno pač ni treba zaznamovati, kaj je neposredni predmet pobožnosti, namreč naravno Jezusovo Serce. Kajti, če bi bila ljubezen prvi predmet, bi bili papež gotovo drugač odgovorili. Ali bi

mar ne bilo to najbolj naravno, da bi bili rekli, da častimo le ljubezen pod simbolom Serca? Ker se niso tako izrazili, smemo tudi gotovo sklepati, da ne ljubezen, ampak Serce je posredni predmet.

V tem mnenji paterjuje nas tudi dekret „*Urbis et Orbis*“, s kterim so Pij IX — l. 1856 dovolili, da naj se praznik Jezusovega Serca praznuje po vesoljnem katoliškem svetu, in ne samo v nekterih deželah. Po lastni izjavi so jih k temu nagnile nekaj enoglasne prošnje francoskih škofov, nekaj pa lastna želja vernike spodbuditi, da naj z ljubeznijo obdajajo ranjeno Serce Njega, ki nas je ljubil, ter nas z lastno kervjo očistil naših grehov. Ker naj toraj obdajamo, objemamo ranjeno Serce, ne vém, zakaj bi tudi Ono ne bilo pravi in neposredni predmet pobožnosti!

Iz rčenega zdaj lahko posnamemo, da češenje pravega Jezusovega Serca nikakor ni proti veri katoliške Cerkve, v čimur so tudi edini katoliški bogoslovci. Sledi pa tudi dalje, da neposredni predmet pobožnosti k Sercu Jezusovemu je pravo njegovo telesno Serce, neločljivo združeno z njegovo božjo osebo; ljubezen pa ni predmet, marveč le nagib k nabožnosti, kajti zagovorniki tega mnenja imajo več in bolj tehtnih dokazov. Slednjič smemo naravnost reči, da bi se sv. Sercu godila nekaka krivica, ako bi ga potisnili še le na drugo mesto, ko je vendar Onó toliko za nas terpelo, ter v naše zveličanje darovalo vso svojo kri — do zadnje kaplje.

Ostane nam zdaj le še, da se zagovarjamo pred svojimi nasprotniki, ki se derznejo pobožne častilce zvati celo malikovalce. Ali jim toraj hočemo dokazovati njih zmoto? Ne, bilo bi odveč; kajti omenili smo jih že zadostno, in rimski prestol je zavergel njihove krivične nauke, takó, da se vsak pošten in misleč z zdravo pametjo obdarovan človek lahko prepriča, kje je resnica in kje neresnica. Ker bula „*Auctorem fidei*“ ne velja le zborovalcem Pistojskim, marveč vsem, ki se ustavljajo prelepi pobožnosti, naj se že zóvejo janzenisti, galikanzi, febronijanci, jozefinci, ali kakor koli: oni vsi so obsojeni. Obžalovati pa hočemo vse tiste, ki vedno še raji tavajo po temi, kakor pa bi prišli na svetlo, in naša edina želja naj bode, da bi se vedno bolj in bolj širila nabožnost (versko opravilo) Jezusovega Serca, da bi Ono pošiljalo blagodejne žarke v serca zemljanov, jih zbudilo iz nesnage zdaj vladajočega materializma (zemljemolstva), ki pravega, živega Boga noče pripoznati, ter jih pripeljalo zopet nazaj k edino pravemu središču, iz kterega izhaja vse življenje, v kterem smo, se gibljemo in živimo! (Djanje ap. 17, 28.) (Cf. Franzelin: *Tract. de Verbo incarnato* sect. III. th. 45; Bulsano: *Compend. inst. theol. theoret. paro III. cap. III. art. II.*; B. Jungmann: *de Verbo incarnato* c. II. art. 9.)

Gornik.

Cerkveno premoženje.

(Dalje.)

Ljudstev, kakor tudi posameznih oseb, ktere angeli varhi, Božji duhovi, zapustijo, se lotijo in polastijo hudobni duhovi. To je Jezus sam judom pričal, rekoč: „Kadar je nečisti duh ven šel iz človeka, hodi po suhih krajih, iše pokoja in ga ne najde. Tedaj pravi: Vernil se bom v svojo hišo, iz ktere sem šel. In kadar pride, jo najde prazno, pometeno in osnaženo. Tedaj gre, in si privzame sedem drugih duhov, hujših kakor on, in gredo vanjo in ondi prebivajo, in poslednje tega človeka je hujše kakor prvo. Tako bo tudi s tem hudobnim rodóm.“ (Mat. 12, 43—45.) Judje so se bili po babilonski sužnjosti malikovanju in ajdovskemu djanju odpo-

vedali, in so bili posebno ob času Makabejev pravi častivci Božji in zvesti spolnovavci postave, bil je duh božji z njimi in se je zanje vojskoval. (Mak. 3, 25—26.)

Potem pa so se hudo spridili, ter je ob času Jezusovem imel hudič že popolnoma oblast čez nje in jih je gnal k tolikim grozovitostim in divjačnostim, da so postali morivci Sinu Božjega. Jezus jim je to sam očitil: „To je vaša ura in oblast teme“. (Luk. 22, 53.) Še več takih žalostnih zgledov bi lahko povedal, pa naj le opomnim Lutra in novega časa. Luter Martin, ki je sam imel s hudičem veliko opraviti, terdi od svojih luteranov in pravi: Ljudje so zdaj (ko so luterani postali) s sedmerimi hudiči obsedeni, ko so bili poprej le z enim samim, torej, da je imel satan sedemkrat večjo moč in oblast do njih, je med nje zasejal neprenesljivo razuzdanost in brezbožnost, in jih je tiral k vsakterim hudodelstvom in hudobnostim, kakor priča strašna tridesetletna (1618—1646) ljuta vojska, ktera je silo samostanov in cerkvá poderla, vasi in mest požgala, mašnikov pregnala! In sedanja laška pošastnost, ki je Rim božjeropno pograbila, mnihe in duhovne preganjala, cerkve plenila, svetosti skrunila itd., prav očitno pričuje, da take njene djana niso zgolj človeška srovost, divjačnost, lakomnost in požrešnost, temuč da morajo biti naklep, navdajanje in podpihovanje iz pekla. Sej Jezus imenuje sovražnike in nasprotnike svoje Cerkev: „portas infernales“, — peklenške vrata, peklenško poslopje, peklenške moči, peklenške pošasti; ker peklenški (satan) je budivni, sodelavni vzrok vsih stisk, muk, preganjanj vernikov in sv. Cerkve, in vsi hudodelniki, ki Cerkev sovražijo, stiskajo preganjajo, ropajo, so s satanom v zvezi, ki jih ima v svoji oblasti in službi in njih zloba in serditost zoper Cerkev je prav za prav delo satanovo v njih. Delajo dela „svojega očeta“ — hudiča, in njegove želje spolnujejo. (Jan. 8, 41. 44.)

Dandanes je čisto očitno, da so se zoper Jezusovo vesoljno Cerkev strenile, zvezale in zarotile vse peklenške moči in oblasti, vse stare in nove neverstva in krivoverstva, vse skrivne družbe mavtarjev, karbonarjev, lažiliberalcev, pa zmožnosti, še celo take, ktere so se keršanske, katoliške imenovali, in kterih dolžnost je, sveto vero in Cerkev, njene posestva, pravice in prostosti braniti in pospeševati. Koliko vlad podpira brezbožne prekuce, kterih naklep in namen je: katoliški veri in keršanskim življenjem vso moč in ves vpliv do ljudstva uzeti, papežu in duhovstvu lastnino in samostojnost pobrati, ljudstva in posebno mladino spriditi in popačiti, brezboštvo (ateizem) vstanoviti, ter ne le samo keršanstvo, ampak Boga samega utajiti, in odpraviti, ako bi bilo mogoče.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Amerikansko.) Te dni je prišel iz Rima ameriški misijonar, č. g. Al. Stecher, domá iz Tirolskega, ki ga je bil naš misijonar Buh seboj vzel v Ameriko. Zdaj je misijonar v Hendersonu v Minesoti, sosed, prijatelj, tovarš naših ameriških rojakov, posebno gg. Žužeka in Pavlina; zato je o tej priliki obiskal Žužekovega brata in Pavlinovega očeta na Gorenjskem, potem pa je šel obiskat svojega brata, jezuita v Kalksburgu pri Dunaju. Prišel pa je domú na Tirolsko iz Amerike zaradi svojih bolehnih staršev, da jih je še enkrat vidil. O tej priliki smo se znebili tudi nekaj malo darov, kar smo jih še imeli nabranih za oodotne naše rojake.

Omenimo naj o tej priliki še nekaj hvale vrednega od ameriških deželanov, kar je g. Stecher pravil.

To namreč: Da noben amerikanec nikoli ne žali duhovna na železnici ali pa na ulicah s kako nespodobnostjo. In če se kdaj kaj tacega naleti, je kosmati žalivec kak evropejsk odpadni katoličan!

Lahko bi kaj nasprotnega povedali od „olikanih ne-amerikancev“ in imenovali „železnico“ in „ulice“, kar je ta ali uni skusil; toda „nomina sunt odiosa“, to se pravi:

„Kosmatinu ni ljubó.

Če ga primeš za uho!“

Vender pa si smé vsak „za uho zapisati“, da tudi naj bolj smerkovemu cunjarju se ne podá lepo, ako bližnjega pri miru ne pustí, še zlasti pa na poti, na železnici, v tovaršji.

V Gorici, 3. jun. V pretečenem mesecu in sicer 17. 18. in 19. maja so bile preskušnje „za fare, ktere so delali sledeči č. gg.: Ferdinand Posarelli, Janez Traversa in Miha Visintin. Vprašanja so bile iz dogmatike: Quid intelligitur sub illa Ecclesiae proprietate, quae dicitur Apostolicitas? An apostolicitas nota verae Christi Ecclesiae et an habet eam Romanocath. Ecclesia? — Iz morale: Cajus confitetur se quinquagies imprecationes in adversarium protulisse, et quater cogitationes impuras fovisse; quibus dictis a confessario, piis monitis instructus, absolutus dimittitur. Hinc quaeritur: 1. Quenam doctrina circa distinctionem specificam et numericam peccatorum? et quid dicendum de confessione in casu. 2. Blasphemiae notio, distinctio, gravitas. 3. Regulae restitutionis quoad possessorem bonae et malae fidei. — Iz cerkvene prava: 1. Exponatur natura et vis obligationis, quam habet parochus Missam offerendi pro populo, nec non vicissitudines, quibus illa obligatio forte obnoxia esse potest. 2. Quotuplex potest committi ab homine nupturiente error in consensu matrimoniali enunciando? et si multiplex, quo cum effectu, attentata lege canonica et civili, erratur? 3. Quid est poena ecclesiastica? dantur ne plures? si ita, quid est juris circa privationem beneficij et remotionem ab ipso vulgo oeconomiam? — Iz pastirstva: 1. Quomodo quaestionibus promovet confessarius integritatem confessionis? 2. An, et quibus mediis, frequens Communio ab animarum pastoribus fovenda, et quibus fidelibus commendanda et permittenda est? 3. a) Elaboretur brevis allocutio in prima parvulorum Communione, b) exponatur ultimus articulus Symboli Apostolici methodo acroamatica. — Iz sv. pisma: List in evangelij, ktera se bereta tiho nedeljo.

Prevzvišeni nadškof goriški Andrej so 28., 29. in 30. maja delili zakrament sv. birme v Ogleju in v Cervineanu. Povsod so se verni v pravem pomenu skušali, kje jih bodo bolj slovesno sprejeli in potem spremljali. Na binkoštno nedeljo so pa v svoji stolni cerkvi s sv. birmo potrdili okolo 450 birmancev predpoldne, popoldne pa v cerkvi sv. Ignacija, kjer so bili s petjem sprejeti, okolo 150. — Prevzvišeni nadškof so posebno okrožnico poslali do vseh dekanov, naj se dan 16. rožniko, kot dan izvolitve sv. Očeta papeža Pija IX., prav slovesno obhaja. Sami bodo imeli ta dan veliko sv. mašo z zahvalno pesmijo. —

Iz Bosne. Slana — 3 stop. R. — nam je 25. maja posmodila vinograd, bob, češplje, orehe, podzemljice, — poslednje bodo res da še poguale, vse drugo je za to leto zgubljeno. Tako je slana popalila po vsi Bosni. Skoz tri tedne poprej je deževalo. Dež, pogrešanje semen samega in posebno nezanesljivost, kdo bode to leto žel, jo letos veliko pustila neobsejanega.

Nadloga „raje“ — kristjanov — tako vedno raste, in zmožnost vstajnikov, da bi se vernili, prihaja naravnost nemogoča. Mi sicer živimo v miru in brez motenja. Vse krajne naskriznosti poravnavamo po turških voja-

kih, ki so naša straža; *) ako n. pr. nam hoče kdo derva v gozdu krasti, ali pa s skladvnic grabiti, oziroma našim dervosekom s puško žugati, pošljem kaka dva naše straže, da jih odplašijo; ako nam hoče kdo braniti pesek kopati, pošljem na mesto in kraj ko stražo našega „čauša“ (naddestnika); ako gre naš voz v Gradiško po „postulantov“ (prosvincev v red) — skoro vsak teden — spremlja voz naš „asker“ (vojak) z nasajenim bajonetom. Tako tedaj sinovi Mohamedovi sinovom sv. Bernarda zvesto in vdano služijo, ter bi kaki brat trapistovski ne mogel bolje. (O Bismark! Vr.) To naz ne stane mnogo; z bobom, češpljami in kruhom si zamo-remo pridobiti to brambo. In vsak vojak je vesel, da mu ni treba iti v divjo vojsko, temuč smé pri nas službo opravljati. Po noči „patruljirajo“ in tik ob naši hiši stražijo v tem, ko mi mirno spimo. Kadar mi čujemo, oni spijo. (Stražniki so Arnauti — Albanci.)

Undan je k nam pristopil tudi duhoven, ki je zmožen slovenskega jezika, namreč gospod Mavricij pl. Vestenek, iz slovenskega plemstva; tri leta je, kar je mašnik; imenuje se br. Beda, in znati je, da se bo čversto prijel reda. Bog nam jih daj še več slovanskega življa! — Z našo ubožnico zarad deževanja gre počasi.

Amerikansko. (Delo Slovencev za spreobrnjenje Amerike. Veninger, Možina, Mrak. Preslavljanje škofa Baraga v Ameriki.) Med katoliškimi misijoni so sedanji čas posebno amerikanski znameniti, in med ondodnimi misijonarji je po svojem obširnem delu po vsi Ameriki brez dvoma znani Slovenec po rodu, P. Frančišk Ksav. Veninger, prvi in nekako očak družih. Poslednje sporočilo popisuje njegovo delavnost l. 1874. Žečel je svoje misijone tisto leto v praznik presv. imena Jezusovega v cerkvi sv. Janeza Kerstnika v škofiji „Kolumbus“. Posebno znamenito delo v tem misijonu je bilo, da je Veninger neko bližnjo srenjo, Rainbow, ki je bila s škofom sperta in v nekakem razkolstvu ali shizmi, zopet utolažil, z veliko svojo previdnostjo na novo s Cerkvijo spravil. (Sperli so se bili zarad Božje službe in njim neljubega župnika.) Misijonar to reč tako-le pripoveduje:

Razkolni „farmerji“ (kmetovalci) iz Rainbowa so si v glavo vtepli, da ne bodo prihajali v sv. Janeza cerkev, če je tudi blizu, in vender sem misijon obhajal v tej cerkvi, da bi odpravil razkolništvo v njeni sosednji srenji. V dosego tega namena sem si izvolil to-le osnovo. Pričel sem tako, kakor da bi od vsega razkolništva čisto nič ne vedil. Povabil sem kar ljudi iz vse okrajine, da naj se pridno vdeležujejo misijona pri sv. Janezu, ker ni zdaj moč imeti misijona v kaki stranski srenji, zakaj precej po sklepu tega misijona odrinem proti jugu. Sicer pa bi vender rad vse storil, kar mi je v moči, da vsako dušo, ki se pridruži misijonu pri sv. Janezu, deležno storim blagrov sv. misijona. Spolnilo se je moje pričakovanje. Vsi Rainbowci so hodili k misijonu, pustil pa sem železo v ognji do zadnje ure. Že je bil misijonski križ postavljen in podeljen papežev blagoslov — zdaj še le pokličem načelne možé iz Rainbowa, da naj pridejo k meni, in razložil sem jim pogoje, s katerimi sem pripravljen srenjo spraviti z Bogom in s škofom in jim zopet pridobiti milost lastne službe Božje. Odborniki so se pri tej priči podvergli mojim pogojem in zamogel sem kraj zapustiti z veselim „Pax vobis“ (mir vam bodi).

Obhajal je dalje misijone z velikim pridom deleč na jugu v novem Orleanu, v Alabamski državi v mestu Mobile. Na jugu je od znane domače vojske strašno

razdjanje, veliko poljân opustošenih, lepih poslopij v razpadanji. V Mobili so o misijonu ravno pustovali; ta poganski ostanek je bil dozdej v Ameriki precej malo znan, razen v novem Orleanu, v Mobili in Memfisu. V novem Orleanu se je pustni terek dervila velika pohujšljiva procesija pustovavcev po ulicah — s tako naravo, da je to zahtevalo pripravljanje naj manj pol leta. Pri tem je pač žalovanja vredno, da se tudi vera in Cerkev s spakarijami večkrat žali. Veliko zgledovanje in strah pa je zbudilo, ko je to leto čisto nepričakovano kaznovavna roka Božja zadela enega teh skrunivcev, to pa enega glavnih vodnikov onega derhalstva. Tisto noč namreč se je na plesu mertev zgrudil eden glavarjev tega pohujšanja.

Pri naslednjem misijonu v Cincinatu je bilo samo mladenčev 1500 pri sv. Obhajilu. V novem Jorku je bil obhajen nadaljni misijon z obilnim blagrom. Od misijona v Misuri-u se je podal na naj daljnije jutro — v Filadelfijo obnavljat misijon, ki ga je imel pred 15 leti ondi v cerkvi sv. Alfonsa. Mesto ima do 700.000 prebivalcev. Kakor pri vsakem misijonu, tako se je tudi tam več protestantov povernilo v katoliško Cerkev, to pot 20. Filadelfija (mesto sedanje razstave) je mesto, v katerem se o misijonih posebno veliko drugovercev povrača v sv. Cerkev. Po mnogih misijonih v ondodnih okrajinah se je zopet podal na naj skrajniši sever, v Lake Superior. Tako je ta apostelj v šest in dvajsetletnem delu velikrat zvezne države obhodil vse križem, ter se ima povsod ravno njemu prav velik del prebivalcev zahvaliti za dar sv. vere.

Tudi v škofiji mil. gosp. Mraka je opravljal več misijonov, med drugimi v Eagle-Habor-u, kjer je župnik naš rojak č. g. L. Možina. Veninger pravi:

„Sedanji škof v Markuette-u je v. č. gosp. Mrak, Kranjec. Ko je imel posvečen biti v stolnici v Cincinatu, me je bil v. č. g. nadškof Purcell povabil, ter sem bil pridigar pri tej slovesnosti. Mrak je naslednik dobro znanega in visokočešenega škofa Baraga, tega vélikega indijanskega apostelja v tem delu zedinjenih deržav. Spomin na Baraga se tukaj vse sploh močno preslavlja. Ena cela okrajina (County) ima njegovo ime, tako tudi eno indijansko mestice, kteremu je on ustanovitelj. Povsod pripovedujejo zglede njegove darežljive, junaške ljubezni do bližnjega v prid Indijanov.“

(Dalje sledi.)

K družbinim pravilom sv. Vincencija.

Družbine molitve.

O začetku seje.

V imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.

Pridi sv. Duh, napolni serca svojih vernih in vnemi v njih ogenj svoje ljubezni.

V. Pošlji svojega Duha in vse bo prestvarjeno.

O. In obnovil boš obličje zemlje.

Molimo.

O Bog, ki si serca vernih z lučjo sv. Duha učil, daj nam v ravno tem Duhu umeti, kar je pravo, in njegove pomoči se vselej veseliti, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

V. Sv. Vincencij Pavljanski.

O. Za nas Boga prosi!

V imenu Očeta itd.

Ob koncu seje.

V imenu itd.

V. Sv. Vincencij Pavljanski.

O. Za nas Boga prosi!

*) Za varnost samostana, se vé, so Turki odgovorni. Vr.

Molimo.

Predobrotljivi Jezus, ki si v svoji Cerkvi sv. Vincencija Pavljana kakor aposteljna svoje goreče ljubezni obudil, napolni svoje služabnike z ravno tisto gorečo ljubeznijo, da naj se zavoljo Tebe veseli s svojim premoženjem in s svojo osebnostjo službi ubogih darujejo, ki živijo in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha, Bog vekomaj. Amen.

Za dobrotnike.

Dodeli, o presladki Jezus, dobrotnikom ubogih svojo milost, ki si njim, kateri zavoljo tvojega Imena usmiljenje skazujejo, stoterno plačilo in večno zveličanje obljubil. Amen.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica, ne zaverži naših prošelj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vsih nevarnost, o častitljiva in blažena Devica. Amen.

Duše vernih mertvih naj po Božji milosti v miru počivajo. Amen. — V imenu itd.

Razgled po svetu.

Turško. Te dni je bilo največ govorjenja od novega in od odstavljenega turškega cesarja, sultan-a (iz arab. „šahāt“, t. j. gospodovati). Poprejšnji je bil mnogim kdo vé kaki nevrednež, bedak, zanikarnež; novi — „Murad“ — pa možak, da mu ga ni hitro enacega, ki bo vse grehe poprejšnjega popravil. Pa to je stara turška pišalka. Kdo vé, kaj bo še tudi z Muradom? Poglejmo, kako je bil pričel tudi Abd-el-Aziz (kar pomeni: služabnik Mogočnega), ki je svojo vlado 29. maja 1876 tako žalostno končal, in zdaj celo poročajo, da si je sam žile na rokah prerezal, drugi pa še zmeraj natolcujejo, da so ga Turki umorili, kakor n. pr. čebele trota.

29. rožnika 1861 je bil umrl Abd-el-Medžid (t. j. služabnik Častitljivega), še le 38 lét star. Njegovo glenovo, vedno bolešno življenje je bilo podoba turškega cesarstva, pravi „Unità“. Naslednik mu je bil brat Abd-el-Aziz Effendi, rojen 9. sveč. 1830. Po otomanski postavi sultanom nasledujejo bratje, in ne sultanoviči. Novi sultan je pričel vladati z veliko serčnostjo. Bil je takrat nevaren stan, klanje kristjanov v Damasku, na Libanu in drugod in vladna sprememba bi turčinom bila utegnila biti znamenje obširnega upora in klanja kristjanov tudi drugod, kar bi bile morale vlade odvracati s svojim posredovanjem, kakor je pisala „Presse“ v Parizu 1861. Kako pozno pa vlade s tim lahko pridejo, se je vidilo ravno v Siriji. Novi sultan pa je s svojo pogumnostjo ta strah razkropil. Pa tudi sicer je veliko dobrega storil. Dal je precej zapreti nektare ljubljence prešnjega sultana, ki so bili velikanski tatovi deržavi v škodo. Ukazal je izprazniti Serail (cesarsko poslopje) vse derhali tistih odalisk ter raznega baburstva in tudi mnogega nepotrebnega moštva. Zapovedal je prodati nakopičene silne zaklade biserov, posod, lišpovnih naprav itd. ter je ceno teh reči odmenil za prazno blagajnico. Veliko naj bogatejših zlatnin in srebernin je poslal v kovnico, da naj se v denar prekujejo. Topništvu je poslal 400 sultanskih konj, ki so zastonj v konjarnici oves zobali. Prepovedal je davke dajati v zakup, kar je izvir tolikih neusmiljenost, silovitost in odertij v škodo deržavi in ljudstvu. Novopostavljenemu ministerstvu je zapovedal, da naj odpravi vse zopernjavne nedrednosti poprejšnjega ministerstva, popravi vse storjene krivice. Obiskoval je kasarne, ukazal, naj se vojaštvu precej plača za 4 mesce; zakaj poprej ko skoz več lét

ni dobivalo nič ali pa le malo, je bilo prisiljeno si samo iskati in ropati. Tudi je francoskemu poslancu slovesno obljubil, da se bode nepristransko pravičnega skazoval kristjanom.

Taki je bil začetek, take obljube — turške. Tudi je bilo takrat veselje po Carigradu, ko je postal sultan, kakor zdaj pri Muradu V, ki se hoče, da je izvoljen ne le „po milosti božji“, ampak tudi „po volji narodu“. Koliko tedaj vsih sedanjih obljub in pričakovanj „turških prijateljev“ se bode tudi posihmal spolnilo, se bode še le pokazalo. Zato naj z Muradom V vred nikar ne hvalijo dneva pred večerom. Resnica ostane, da vsaka vlada le na pravi keršanski podlagi zamore biti srečna.

Drobne novice. V Bulgariji so hudi boji med keršanskimi vstajniki in turki. „Daily News“ pravi, da so turki v Patoviču obesili (ali na kol nataknili? „appiccato“) več vodnikov in veliko duhovnov. — V Wiesbaden-u je vlada pred nekimi mesci katoličanom ugrabila njih cerkev in jo dala odpadnikom „Reinkensijanarjem“. Duhovni pastir Weiland je oglašil klic do Nemcev, naj pomagajo, da se zida Gospodu nov tempelj. Ni dvomiti da vspéh bo srečen. Pij IX sami so po pregnanem Honbenu darovali predrag kelih za to cerkev. — 24. maja se je v Tirenskem morji potopila ameriška barka „Reunion“, ki je malo poprej odrinila iz sv. Liberata na Toškanskem z odmenom v Filadelfijo. Bila je obložena z železom. Zadel je bila na neki rob in dobila toliko predertino, da niso mogli več ustaviti vode, ki je derla v parnik. Mornarji pod kapitanom Emersonom in vse ljudje so se rešili na čolnih in dospeli na otok Elbo. — V Messini so šli na boben z milijonom in 700,000 lir „De Rocco in Ottaniani“. Govoré pa se o družih, ki jim enako žuga, ter je vse prestrašeno. Tergovci, bankirji, razni špekulanti, ki navadno Boga in „nedelje“ ne poznajo! — V kraju Carleone v Siciliji so 26. maja grozo delali veliki potresi. Vse je bežalo. — Neko določilo kasacijske sodnije v Berlinu je zaterlo katoliške delavske družbe. Ko bi bile „frajmavrarske“, bi naj berže mir imele! — „Križev dnevnik“ v Berlinu meni, naj se pregledajo, to je, zmečijo tako imenovane „majnikove postave“, ki tarejo katoliško Cerkev, in zahteva, da „državno vsemogoštvo“ naj se odpravi... Tedaj tudi protestantje spoznavajo, kaj je napačno in škodljivo. — Previdni Angleži so zaverгли bedasti Newdegatov predlog, da naj se naredi postava, vsled ktere bi se po klostrih stikalo in štetajalo. — Po angleških mornarskih hramih gospoduje boje silna delavnost, kar ima tudi svoj pomen. — Serbska vlada je zapovedala zapreti vse šole in sodnije med nastopno vojsko. — Turška nova vlada je boje Angliji zaterdila, da hoče turško cesarstvo celo ohraniti, in pravijo, da Anglija je to misel poterdila. — V „Sant' Antimu“ na „srečnem novem Laškem“ so te dni prišli k nekemu čez sedemdesetletnemu advokatu trije moški, češ, z njim se posvetovat. Zdajci pa ga zgrabijo in zvežejo, da ne more ne ganiti se in ne vpiti, potem stikajo po stanovanji, mu pograbi do 14,000 lir ter odidejo, pustivši reveža bolj mertvega kot živega. — V Neopoljnu so štirje mornarski častniki izročeni sodniji zarad nezvestobe. Primanjkuje namreč 436,957 lir. — Tudi po laških orožarnicah se vse pripravlja na vojsko. „Unità“ meni, da nova Italija se je poslednji čas malo približala Franciji in malo Prusiji, ter hoče tudi ona nekaj ljudi v mesnico poslati in malo smodnika požgati, nekaj ima biti, če tudi še ministerstvo samo ne vé, kodi in s kom? — Na Francoskem prihaja v zbornico toliko prošelj za učno svobodo, da bode očitno zoper voljo francoskega naroda, ako rudečkarji zatró naučno prostost. Tudi vladni „Journal des Debats“ se je za svobodo izrekel. — Berlinska

vlada je odložila izročiti Turku tisto spomenico (Memorandum), ki obsega zahteve velikih vlad; Anglija pa, ki se tega neče udeležiti, se strahovito pripravlja na boj, piše „Unita“. Njeno brodovje se je preselilo od Smirne pred Tenedos, ne deleč od Dardanel in samo 18 ur od Carigrada. Tudi o Krimski vojski se je bilo angleško brodovje ondi zbralo. Omenjeni list meni, da nobeno pogajanje ne bo več moglo ukrotiti velikanske častilakomnosti in zavidnosti Anglije in Rusije in da turško gibanje je le pretveza za skipenje, ki se že davno umišlja in pripravlja... Kaj pa bo konec? Anglija in Rusija, dve veliki odpadnici, razkolnici, ste strahovito grešili zoper katoliško Cerkev, kaže, da bode ena drugo ošibale za tolike pregrehe. Čudno je, kako so še pred kratkim hvalili Anglijo in angleškega Russela, da skerbi za kristjane na Turškem; neprevidoma pa je „kramar s Turkom“. Ako Anglija ostane pri svojem sklepu, je samo prašanje, koga ima še za herbtom? Toliko je gotovo, da sama s Turčijo ne more vsim drugim kljubovati. — Pravijo, da Rusija nikakor nima volje priznati novega sultana Murada, kteremu veselo kima sočutje angleško, kakor je znati. „Unita“ zastran drugih vlad meni, da Bizmarku je Jutrovo predeleč(?); Avstrija omahuje kaj določiti; o Franciji, ktere minister Decazes je hotel republiko njen vpliv v jutrocm vprašani v nič djati, ni govorjenja; Melegarijeva in Depretisova Italija pa se bode zedinila z Anglijo... To so sicer še le natolcevanja, vendar pa se je v resnici bati, da se pripravlja silovit razpor, ki utegne zopet ubogo človeštvo v strahovitih vojskah klati, ako Bog pošasti ne odverne. — „Univers“ terdi, da turški baši bozuki so poklali nekaj kristjanov na Libanu. Baši bozuki so turški zloglasni in mesarski dobrovoljci. Gorjé kristjanom, kamor se ta divja derhal zažene! Ne da bi velike vlade skupaj deržale in kristjane v Aziji, v Afriki in Evropi varovale, se dela še med njimi razpor! — V Boni je umrl veliki indijanoslovec norveški profesor Lassen, ki je veliko storil v pojasnjenje indijanskega slovstva. Njevoje dela so: Hitopadesa“ (zbirke indijskih basen); Gymnosopista (dokumenti o indijski filozofiji), in „Gitagovinda“ (indiško starinoslovstvo). Bil je 40 lèt profesor na Bonski univerzi; poslednji dve leti je bil slép. — 31. maja je umrl Špirski škof Daniel Bonifacij Hanneberg, ki je bil tudi pisatelj ter eden naj učenejših móz sedanjega časa. R. I. P. — Predsednik ljudovlade Quatimale je odstavljen. Tedaj po vsod rogovilstvo. Quatimale je deržavica v srednji Ameriki s kakim poldrugim milijonom prebivalcev, po večem katoličanov. — Rudečkarji v Genevi so si ustanovili svoj lastni časnik „Osvetnica, gotovo ne v prid Viktor Emenvelu. — Rusija bode poslala dva vojna broda v Bosfor, razen „Sokola“, ki je že dospel pred Carigrad. — Midhat-paša je turškim poglavarjem (vali-jem) v okrajine poslal okrožnico, s katero jih dela odgovorne za vse napade, kteri bi se zgodili na kristjane in osobito na opravnike, ki narode namestujejo. Koliko se bodo turški fanatkarji za to zmenili; je prašanje. — Černagorski vojni minister je boje avstr. poveljniku Rodiču naznanil, da med Serbijo, Grecijo, Rumunijo in Černogoro je sklenjena napadna in odbojna zveza zoper Turka. To bi imelo velik pomen, ako se poterdí. — S prestola pahnjeni sultan je bil menda sorodnik z Bonapartovci, kakor piše laški „Figaro“. Ena Bonapartovk je bila v Algieru vjeta kakor sužnja in izročena sultanu Abdul-Ahmedu, ki jo je povzdignil na čast matere sultanke Validé; bila je mati Mahmuda, očeta Abd-ul-Medžida in Abd-ul-Aziza. Umerla je l. 1816. — „Petrograjski dnevnik“ pripominja, da način, po kakoršnem je novi sultan Murad V zasedel prestol, kratko in malo ni pripraven za povernjenje reda na Turškem. — Z

rešenjem dveh nedolžnih škofov iz ječe matavtarsko ali masonsko*) prašanje v Braziliji še ni dokončno rešeno. Vprašanje je namreč, če cerkvene bratovšine zamorejo biti framasonske središa. Pij IX, kakor piše „Unita“, so o tej reči poslali preslavno encikliko do braziljskega škofijstva ter hočejo, da naj cerkvene bratovšine bodo to, kar morajo biti po izvirnem namenu svojega cerkvenega vstanovljenja. (Opomniti je tukaj treba, da na Braziljskem po stari razvadi neke bratovšine, ki so v posvetnih rokah, imajo presiljen vpliv v cerkvene zadeve; te bratovšine so bile nekako zabredle v frajnavrarske roke, škofje so se ustavljali njihovemu neopravičenemu in zlobnemu vplivu, in od tod je tudi izviralo, da so bili frajnavrarji škofa Olindskega in Parskega zaperli.) — Černogora si nakupuje veliko zaloge žita v Terstu. — Serbija ni plačala Turku 20.000 frankov davka, za kar je bil obrok 1. maja. — Frajnavrar Decazes, kakor piše „Nord“, bo najberže odstopil iz francoskega ministerstva za vnanje zadeve. Za njim naj gredo vsi framasoni — ta nesreča ubozega človeštva — kjer je kateri na kermilu. — „Times“ vedó iz Berlina, da tri angleške barke krožijo ob dalmatinskem obrežji, da ubranijo na suho spravljati orožje in živež za vstajnike. Te dni pa so trije vojni angleški brodovi izbarkali več topov in puš za turško vojno v Albaniji. Vidi se, da angleški kramar iz zavidnosti do Rusije pridno pestuje turškega sultana s „koranom“ v roki. — V Sevilu na Španjskem je 5. junija umrl kardinal La Lastra, 73 l. star; on je 110. kardinal, ki je umrl med dolgim papeževanjem Pijevim.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. V zahvalo Mariji pomočnici. Mojo poltretje leto staro hčerko so tako hudo oči bolele, da tudi pri zdravniški pomoči že pol leta ni nič vidila. Ljudje so rekli, da je po ošpicah vse zgnjito in ne bo več vidila. Obernem se toraj v naj večí britkosti k Mariji, grem v cerkev in jo prav goreče prosim, da bi moja hčerka ozdravela. Pridem iz cerkve in od nekterih družih opravlil čez tri ure domú, in — v moje silno veselje je bila že spregledala. Od tistega časa je niso nikdar več oči bolele, ima popolnoma zdrave: minulo je že dvajset lèt. Skerbeti me je začelo, da sem se Mariji premalo zahvalila za toliko dobroto, in namenila sem torej to razglasiti, da naj še drugi hvalijo Marijo, ki je res naša „Pomočnica“ v vsakteri nevarnosti, in naša dobra Mati.

V Ljubljani, 2. rožnika 1876.

U. H.

Št. 2. Močno me je skerbalo za neko dušo, ki je bila v hudi nevarnosti zastran zveličanja. Z vsimi svojimi željami za njeno rešenje ne morem pomagati. Zapišem jo v bratovšino „Naše ljube Gospé presv. Serca“, za njo molim in ob enem obljubim, ako bo moja prošnja uslišana, to v zahvalo po Zgodnji Danici razglasiti. Prav kmalo po vpisanji v bratovšino in po pričeti prošnji so se moje želje spolnile meni in drugim v veselje. Terdno mislim, da na Marijino priprošnjo je Gospod Bog tu pomagal in dušo k spoznanju pripeljal. Zatoraj hvalimo Boga ki je neskončno dobrotljiv in nam je tako Mater dal!

V Ljubljani, 7. rožnika 1876.

K.

Št. 3. Čast bodi Bogu in Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca! Ko je prišel mesec majnik, je bila

*) „Mason“ je francoska beseda in pomeni „zidar“, maçon.

moja hčerka še tako slaba in bolna, da se je komaj mogla obreniti, še manj pa iz postelje iti; pa kakor je bila slaba in bolna, vendar je hotla, naj jo v cerkev nesemo, da bi tam pred Marijnim oltarjem prosila Marijo ljubega zdravja, če je Božja volja. Ali ker to ni bilo moč zaradi bolezni, smo ji doma napravili altarcček s podobo „Marija pomagaj“; in zares se je skazala „Pomočnico vseh revnih in bolnih“: komaj smo začeli ktere molitvice opravljati v čast Naši ljubi Gospej, ji je že pri nekterih zdravilih toliko odleglo, da vendar lahko sama vstane, in v kratkem, zaupam v Boga in Marijo prošnjo, bo tudi lahko hodila. Zato raj svojo obljubo spolnujem in rečem: Bodi na veke češena in hvaljena Naša ljuba Gospa presvetega Jezusovega Serca!!!

Iz Zagorja na Notranjskem, 3. rožnika 1876.

Terezija Š.

Št. 4. Preserčna zahvala naši ljubi Gospej presv. Serca za zdravje mojega bolnega očesa! Rabila sem veliko zdravil, pa se ni hotlo nič boljšati. Obernem se s preserčnim zaupanjem k naši ljubi Gospej presv. Serca, in začnem devetdnevno opravljati, in peti dan je bilo že popolnoma zdravo. Zahvala in češenje bodi ljubi Gospej presv. Serca!

V Idriji, 30. maja 1876.

J. S.

Št. 5. Dvakrat skorej zaporedoma sem bila iz prav hude bolezni rešena prav kmali, ko sem se priporočila Naši ljubi Gospej presv. Serca Jezusovega, in sicer v drugič še preden sem devetdnevno pričela. Spolnim torej obljubo in očitno rečem: Čast Bogu, hvala Naši ljubi Gospej presv. Serca!

V št. Vidu na Dolenjskem.

M. J.

Prošnje.

Št. 1. Neka oseba se serčno priporočuje v prošnjo k naši ljubi Gospej presv. Serca za ljubo zdravje.

Št. 2. Neka mati serčno priporočuje v bratovsko molitev kletvinji vdanega in svojeglavnega sina, da bi se spreobrnili.

Št. 3. Trije mladenči so prav živo priporočeni v bratovsko molitev naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega v nekih posebnih potrebah, da bi bili uslišani, kakor je Božja volja.

Št. 4. Udom bratovšine naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega se prav goreče priporoča nekdo, ki ima pijanosti hudo vdanega sorodovca, naj bi dobrotno molila za njegovo spreobrnjenje, da bi se rešila njegova duša.

Z dežele, 2. rožnika 1876.

Št. 5. Mati in otroci imamo silo nevarno bolnega moža, očeta. Zdravila se rabijo, pa brez uspeha. Po navadni poti ni več upati pomoči. Naša ljuba Gospa presv. Jezusovega Serca je svojim zvestim častivcem že mnogokrat v navadno neozdravljivih boleznih pomoč izprosila. Zato tudi mi očeta vsim udom bratovšine naše ljube Gospé presv. Serca v verno in gorečo molitev serčno priporočamo s trdnim zaupanjem, da nebeška Gospa bo pri svojem Božjem Sinu še izprosila očetu zdravje in ga nam ohranila, ako je sveta volja Božja. Ako bomo uslišani, bomo v večji čast Božjo in češenje Naše ljube Gospé v Danici to razglasili.

Iz Štajarskega, 5. rožnika 1876.

Marija Pukelj, žena.

Družbine zadeve.

Mesca aprila je bilo v bratovske bukve zapisanih zopet 1292 in mesca maja 2395 novih udov Naše ljube

Gospé presv. Jezusovega Serca; tedaj od lanskega leta do sedaj šteje ljubljanska podružnica 43,184 udov, kateri vsi po naši ljubi Gospej v dušnih in telesnih potrebah od Jezusovega Serca pomoči prosijo, pričakujejo in jo dobivajo. Tudi so prečast. gosp. stolni dekan na prošnjo mnogih častivcev Naše ljube Gospé tako vravnali, da bodo litanije ob sobotah in pred Marijnimi prazniki zvečer pri altari Naše ljube Gospé. — V posebno tolažilo bodi udom še omenjeno, da vsaki četrtek o poli šestih je sv. maša pri altari naše ljube Gospé za vse žive in mertve bratovske ude, in vsak prvi četrtek v mescu ob šestih pa za vse tiste, ki se v bratovske prošnje priporočujejo.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Rožnik. — Junij.

4. Nedelja I po binkošti. Evangelij: „Bodite usmiljeni“ (Luk. 6.) — Sv. Barnaba, apostelj in spremiljavec sv. Pavla, je pod cesarjem Neronom na otoku Cipru prejel mučeniško krono 11. rožnika l. 70. — Ss. Feliks in Fortunat, sprič. v Ogleju, sta bila na kaveljne obešena, z bakljami žgana, z vrelin oljem polita; ko sta pa pri vsem terpinčenji stanovito spoznavala Kristusa, sta bila poslednjič obglavljena ob času cesarjev Dioklecijana in Maksimijana. Njun praznik se v naši škofiji obhaja 18. rožn.

12. Ponedeljek. Sv. Janez s Fakunda na Španjskem, spozn. iz reda sv. Avguština. † 1979. — Ss. Basilid, Cirin, Nabor in Nazarij, sprič. vojaki v Rimu, so bili pod cesarjem Dioklecijanom zavoljo vere v Kristusa v ječo verženi, s škorpionji (ostrimi biči) razmesarjeni in ob glavo djani. — Sv. Leon III, papež. Puntarji so mu bili oči iztaknili in jezik odrezali, Bog pa ga je čudovito ozdravil. Vladal je 20 let. † 816.

13. Torek. Sv. Anton Padovanski, spozn. iz reda sv. Frančiška, goreč pridigar in velik čudodejnik. † leta 1231. — Sv. Akvilina, 12letna devica in sprič. v Bibliu o Srednjem morji v Palestini, je bila pod cesarjem Dioklecijanom s šibami raztepena, z razbeljenimi drogi razbodena, in poslednjič ob glavo djana.

14. Sreda. Sv. Bazilij, spozn. nadškof v Cezareji na Kapadoškem, cerkveni učenik, brat sv. Gregorija škofa v Nisi, serčen zatiravec Arijeve krive vere. † 379. — Sv. Elizej, prerok v Samariji v Palestini; njegovega groba se bojé hudobni duhovi, piše sv. Hieronim.

15. Četrtek. God in praznik svetega Rešnjega Telesa je bil zapovedan v vesoljni cerkvi od papeža Urbana leta 1264. — Sv. Vid, sin ajdovskih staršev, rojen v Siciliji, je bil skrivši od svoje dojnice sv. Krescencije v keršanski veri podučevan; njen mož sv. Modest je zbežal z Vidom in svojo ženo na Neapolitansko, kjer so bili pod cesarjem Dioklecijanom verženi v velik kotel, poln raztopljenega svinca, toda brez vse škode; po tem so bili peljani pred leva, kateri se jim je pa dobrikal; poslednjič so bili na tezo razpeti in do smerti bičani l. 305. — Sv. Bernard, spozn., čudež ljubezni. (Gl. Dan. lansk. l. List 24.)

Zadnji krajec ob 4. uri 12. m. zjutraj.

16. Petek. Sv. Janez Regis, mašnik Jezusovega reda, spozn., misijonar. † 1246. — Sv. Julita s svojim triletnim sinkom Kvirikom sprič. v Tarzu v Ciliciji na Jutrovem pod cesarjem Dioklecijanom. Ko je bila mati bičana, se fantiček od sodnika le proti nji obrača, in jokaje kliče: „Moja mama!“ Sodnika jeza zgrabi, in

dečka na stopnice svojega zvišanega sedeža treši, da se mu razbije glavica; mati pa je bila ob glavo djana leta 304. — Sv. *Benon*, spozn. škof na Nemškem, apostelj Slovanov. † leta 1106. — *Obletnica izvoljenja papeža Pija IX.*

17. **Sabota.** Sv. *Montan*, vojak sprič., je bil pod cesarjem Hadrijanom mučen. — *Sa. Nikander* in *Marcijan*, vojaka sprič. v Neapolu, sta bila pod cesarjem Dioklecijanom umorjena l. 303. — Sv. *Rajner*, spoz. v Pizi na Laškem. † l. 1161.

Iz Ljubljane. Mašniško posvečevanje bodo mil. g. knezoškof delili gg. bogoslovcem iz 4. leta 24., 25. in 27. tega mesca; kar jih bo iz 3. leta, pa mesca malega serpana (jul.)

Katoliška družba za Kranjsko bode imela v ponedeljek 12. t. m. zjutraj ob petih na Rožniku sv. mašo za vse svoje žive in mertve ude, po maši darovanje; — 16. t. m. pa (petek po sv. Rešnjem Telesu) v spomin 30letnega slavnega vladanja našega sv. Očeta papeža Pija IX. ob 3.5 v nunski cerkvi slovesno sv. mašo z govorom.

Jarc, predsednik.

† **France Koren**, mnogim gospodom dobro znani nekdanji semeniški hlapec, je ko bišnik in posestnik v 66. letu svojega življenja po dolgi in hudi bolezni umrl 31. majnika. Gotovo mnogi se bodo hvaležno spominjali „pridnega in priljudnega Franca“ in mu bodo prosili za večni mir in pokoj.

Za pridno naše pevstvo. „Zdihljeji k Mariji Devici, naši ljubi Gospej presv. Serca.“ Zapisal Jan. Volčič, v glasbo djal P. Angelik Hribar, na svitlo dala „glasbena Matica“ v Ljubljani. — To lepo in mično pa ne manj koristno delo je na prodaj sploh pri bukvarjih v Ljubljani (cena 1 gl. 20 kr.), — besede same teh „Zdihljejev“ posebej pa le pri g. M. Gerberji (cena 25 kr.) — Kar tiče besede, imajo škofijsko poterdilo, pa tudi „glasbena Matica“ naj bi za cerkvene napeve prosila cerkvenega poterdila, ker še le potlej imajo take reči cerkveno veljavo. — Med 30 raznimi pesmami so tudi „Dnevnice Matere Božje“, ki smo bili o svojem času, ako prav pomnimo, željo izrekli, da naj se denejo v glasbo ter se potem ljudje navadijo jih o raznih dnevnih časih po hišah peti. Morebiti bi verli gospod Janez naredil še vesoljne „Dnevnice“, sploh na čast trojednemu Bogu, Kristusu Odrašeniku, ali kaj enacega po zgledu naših duhovskih ur, kar bi veljalo brez razločka za vsaki dan našemu narodu? To bi bil nekak vsakdanji „brevir v petji“ za ljudstvo, izvirno delo, ne brez obilne koristi. Ad arma!

Na Pertovcu pri novi cerkvi milostne Marije Device v Selški fari hoče dobrotnica te cerkve U. Š. (po privoljenji dotičnega č. g. župnika) oskerbeti zahvalno duhovno opravilo za vse dobrote, dobrotnike in dobrotnice v korist te ljubeznjive cerkvice. Odmenjenih je njih več na 25. tega mesca iz Ljubljane, in 26. rožnika v ponedeljek, zjutraj ob osmih ima biti peta sv. maša s pridigo, darovanjem, in popoldan za sklep pete litanije. Povabljeni so dobrotniki in kateri se želijo z njimi zediniti v češnji preblazene Marije Pomočnice. Neka gospá, ki je bila odmenila lep pert za cerkev, je darovala namesto njega bolj potreben kelih.

Teržaški milgosp. škof bodo meseca junija in julija obiskovali dekanije: Osipsko, Bužecho, Pičansko, Keršansko in Jelšansko.

Šmarnice v Gorici — kakor pravi prijateljsko pisanje — so bile prav dobro obiskovane; v vseh cerkvah so se končale v sredo 31. maja. V štirih cerkvah so bile italijanske in le v eni (pri sv. Ignaciju) slovenske. Ali to ni premalo za Gorico? Upam pa, da so tudi slovenske veliko dobrega sadu obrodile. Lepo je bilo slišati, kadar je vsa cerkev pela znano Marijno pesem „za Bogom častimo“. Sploh se slovensko petje dobro goji in napreduje.

V Mirnem pri Gorici je umrl goreči fajmošter č. g. Janez Eleršič, začetnik nove romarske cerkve. Bil je posebno goreč častivec Matere Božje in pokopali so ga pri njegovi novi cerkvi, kakor je sam želel.

V Zagrebu na Franc-Jožefovem vseučilišu je izprazen in do 30. t. m. razpisan učeniški stol za vvodne nauke v novi zavjet in tolmačenje novega zavjeta, z zavezo učiti v hervaškem jeziku (plača 1800 gld. na leto, petletna doplača z 200 gld., in stanina 350 gld.); potem učiteljstvo sirskega, kaldejskega in arabskega, s čimur je sklenjena nagrada letnih 500 gl. Prošnje se pošiljajo do kraljevega vladnega oddelka za bogočastje v Zagreb.

V bolnišnici usmiljenih sester je umrl lani posvečeni polnoupni mašnik g. Ivan Mlakar. (Karlovcen?) R. 1. P.

V Terstu je z dovoljenjem v. č. škofijskega osnovana nova bratovščina presv. Serca Jezusovega pri novem sv. Antonu, ktere namen je: to presv. Serce, karkoli moč častiti, in to Bogu tako dopadljivo in ljudem koristno pobožnost razširjati. Vsak zadnji petek mesca se boste opravili dve sv. maši pri altari, ktere kinča podoba presv. Serca, za vse ude; vsako leto se bo obhajal god s tridnevno pred ali pa z osmino po prazniku.

Stan afrikanških misijonov. Pred 8 leti so bile še vse okrajine velike pušave Sahare popolnoma neverne. Dandanes je ondi že 200 svetnih in redovnih duhovnov, in 20 odgojilnih naprav. Algerški nadškof je v tistih krajih vstanovil dve vasi, ki ste od zgolj mladih arabških kristjanov obljudeni. Od teh jih je 72 na Francoskem, kjer se šolajo, da postanejo duhovni v afrikanških misijonih. Zadnje novice pa naznanjajo mučeništvo treh misijonarjev, ktere je bil omenjeni nadškof poslal med Arabe.

Duhovske spremembe.

V Teržaški škofiji: Č. g. Jož. Artico pride za korvikarja in duh. pom. k sv. Justu v Terst; — č. g. Nik. Martina za korvikarja in duh. pom. v Kopar; — č. g. Janez Planinšek je dobil duhovnijo v Maresegi; — č. g. France Svetičič gre za oskerbnika na Gročano, in č. g. Nace Germ ravno tako v Račice.

V Lavantinski škofiji: Župnika sta postala čč. gg.: Matija Košar v Pernicah in Janez Nep. Kunej v Dobjem.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Za vezilo 1 tol. za 2 gl. st. d. neimenovan s prošnjo sv. blagoslova za spreobrnjenje zmotenih in terdovratnih grešnikov. — S priserčno vdanostjo in ljubeznijo do sv. Očeta ter s prošnjo sv. blagoslova 1 gl. sr. — G. L. Kn. 1 tol. za 2 gl. st. den., proseč sv. blavoslova v telesnih in posebno v dušnih zadevah.

Za sv. Detinstvo: G. J. B. iz Reke 70 kr.